

27.10.2017

1. Asia

Yara Suomi Oy:n menettely peltolannoitteiden kaupassa

2. Asianosainen

Yara Suomi Oy, Espoo

3. Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto poistaa asian käsittelystä

4. Asian vireilletulo ja selvitystoimenpiteet

1. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (jäljempänä "KKV") on aloittanut 14.5.2014 oma-aloitteisen selvityksen Yara Suomi Oy:n (jäljempänä "Yara") menettelystä peltolannoitteiden kaupassa. KKV on ensinnäkin selvittänyt, onko Yaran alennus- ja tukijärjestelmä omiaan rajoittamaan ostajan vapautta valita hankintalähteensä tai vaikeuttamaan merkittävästi kilpailevien lannoitevalmistajien markkinoille pääsyä. Toiseksi KKV on selvittänyt, ovatko Yaran myyntiehdot omiaan johtamaan erilaisten ehtojen soveltamiseen samankaltaisiin suorituksiin ja kilpailijoiden markkinoilta sulkeutumiseen tai kauppakumppaneiden kilpailusuhteen vääristymiseen.
2. Asian selvittämiseksi KKV on suorittanut Yaran toimitiloissa kilpailulain 35 §:n mukaisen tarkastuksen sekä vastaanottanut kirjallisia ja suullisia selvityksiä Yaralta ja muilta markkinatoimijoilta sekä asiantuntijoilta.

5. Asiaselostus

5.1. Peltolannoitteiden kauppa ja markkinatoimijat

3. KKV:n selvitys on keskittynyt peltolannoitteiden kauppaan Suomessa. Peltolannoitteilla tarkoitetaan maataloudessa käytettäviä lannoitteita, joiden pääasiallinen käyttökohde on peltokasvien lannoitus. Maatalouden lisäksi lannoitteita käytetään muun muassa metsien ja kasvihuoneissa kasvatettavien kasvien lannoittamiseen.
4. Peltolannoitteiden myynnin arvo on vuosina 2012-2014 ollut Suomessa noin 200-240 miljoonaa euroa per vuosi ja myynnin volyymi noin 500 000-600 000 tonnia per vuosi.
5. Lannoitteiden avulla maaperään lisätään kolmea pääravinnetta: typpeä, fosforia ja kaliumia. Pääravinteiden lisäksi lannoitteet voivat sisältää lisäravinteita sekä hivenaineita. Lannoitteet on mahdollista jakaa vain yhtä pääravinnetta sisältäviin yksiravinnelannoitteisiin sekä kahta tai useampaa

27.10.2017

pääravinnetta sisältäviin moniravinnelannoitteisiin. Moniravinnelannoitteet voidaan valmistaa mekaanisesti tai kemiallisesti joko niin, että ravinteet ovat sekoittuneet tai toisistaan erillään.

6. Yara on Yara Suomi -konsernin emoyhtiö. Yara Suomi -konserni on osa kansainvälisesti toimivaa Yara International ASA -konsernia. Yara on ainoa Suomessa toimiva epäorgaanisten lannoitteiden valmistaja ja sillä on Suomessa kolme tuotantolaitosta. Suomessa myydyistä lannoitteista 70-80 prosenttia on Yaran valmistamia.
7. Yara harjoittaa Suomessa ainoastaan lannoitteiden valmistusta ja tukku-myyntiä. Yhtiö ei ole myynyt tuotteita suoraan kauppiaille tai viljelijöille. Lannoitteiden jakelu tapahtuu tukkuportaana toimivien maatalouskeskusliikkeiden jälleenmyyntiverkostoiden kautta. Keskusliikkeiden ja Yaran välinen yhteistyö käsittää varsinaisen lannoitekaupan lisäksi myös muun muassa lannoitteiden markkinointia sekä lannoitteiden ja lannoituskäytäntöjen kehittämistä. Yaran valmistamia lannoitteita jakelevia keskusliikkeitä ovat Hankkija Oy, Lantmännen Agro Oy, Raisioagro Oy, Suomen Maataloustukku Oy ja Berner Oy.
8. Lannoitteiden maahantuonti Suomeen on kasvanut tasaisesti viimeisten vuosien aikana. Vuonna 2015 lannoitteita on tuotu maahan yhteensä noin 160 000 tonnia, kun vuonna 2010 maahantuotu määrä on ollut yhteensä noin 90 000 tonnia. Merkittävimpiä lannoitteiden maahantuojia ovat Belor Agro Oy ja Cemagro Oy. Lisäksi maahantuontia harjoittaa joukko pienempiä toimijoita, joista merkittävin on Agroy Oy.
9. KKV:n käsityksen mukaan lannoitteiden maahantuontia Suomeen saattavat mahdollisesti jossain määrin vaikeuttaa fosforipitoisia lannoitteita koskevat tiukat kadmiumraja-arvot sekä korkeatypipisten ammoniumnitraattilannoitteiden varastointia koskeva sääntely. Lisäksi joidenkin arvioiden mukaan suomalaiset viljelijät suosivat keskimäärin muita eurooppalaisia viljelijöitä enemmän lisä- ja hivenaineita sisältäviä moniravinnelannoitteita (erityisesti ns. NPK-lannoitteita).

5.2. Yaran alennus- ja tukijärjestelmä

10. Yaran ja keskusliikkeiden välisessä lannoitekaupassa sovelletaan alennusjärjestelmää, joka muodostuu Yaran eri perusteilla myöntämistä alennuksista. Yaran myöntämät alennukset voidaan jakaa volyymin perusteella määrytyviin alennuksiin¹, joissa keskusliikkeen ostovolyymin kasvaessa sille sovellettava alennusprosentti kasvaa sekä alennuksiin ja kustannusperusteisiin tukiin, joihin keskusliikkeen ostovolyymi ei suoraan vaikuta.²

¹ Tarkempi kuvaus Yaran volyympiperusteisista alennuksista: [LIIKESALAISUUS]

² Tarkempi kuvaus Yaran ei ostovolyymiin perustuvista alennuksista sekä tuista: [LIIKESALAISUUS]

27.10.2017

11. Yaran toimittamien tietojen perusteella Yara soveltaa yhtäläisiä ehtoja sellaisiin lannoitteiden ostajiin, joiden kanssa harjoitettu yhteistyö ja yhteistyön laajuus vastaavat riittävässä määrin toisiaan. Yara on lisäksi ilmoittanut KKV:lle neuvottelevansa potentiaalisten ostajien kanssa vilpittömässä mielessä näiden kanssa harjoitettavasta yhteistyöstä ja sen laajuudesta sekä sovellettavista myyntiehdosta.

6. Ratkaisun perustelut

6.1. Relevantit markkinat

12. Euroopan komission relevanttien markkinoiden määrittelystä antaman tiedonannon mukaan markkinoiden määrittely on väline, jonka avulla tunnustetaan ja määritellään yritysten välisen kilpailun rajat ja jonka päätavoitteena on selvittää järjestelmällisesti asianosaisten yritysten kilpailukäyttäytymistä rajoittavat tekijät. Tiedonannon mukaan relevantit tuotemarkkinat määritellään siten, että niihin kuuluvat kaikki tuotteet, joita kuluttaja pitää keskenään vaihdettavissa tai korvattavissa olevina niiden ominaisuuksien, hintojen ja käyttötarkoituksen vuoksi. Relevantit maantieteelliset markkinat muodostuvat alueesta, jolla asianomaiset yritykset ovat sitoutuneet tarjoamaan kyseisiä tavaroita ja palveluja, jolla kilpailuedellytykset ovat riittävän yhtenäiset ja joka voidaan erottaa vierekkäisistä maantieteellisistä alueista erityisesti kilpailuedellytysten huomattavan erilaisuuden perusteella. Relevantit markkinat määritellään yhdistämällä tuotemarkkinat ja maantieteelliset markkinat.³
13. Tuotemarkkinoiden osalta Euroopan komission päätöksissä typpi-, fosfori- ja kaliumlannoitteiden on katsottu muodostavan erilliset markkinat. Kaliumlannoitteiden osalta komissio on lisäksi määritellyt erilliset markkinat yksiravinne- ja moniravinnelannoitteille, mutta muutoin mahdollinen tarkempi jaottelu yksiravinne- ja moniravinnelannoitteiden markkinoihin on jätetty avoimeksi.⁴ Kilpailuviraston päätöksessä on katsottu, että tuotesisällöltään samoja lannoitteita voidaan myydä eri käyttötarkoituksiin, jolloin pakkauskoko, asiakaskunta ja käyttömäärä ratkaisevat, mihin ryhmään lannoite luetaan. Mahdollinen tarkempi jaottelu on kuitenkin jätetty avoimeksi.⁵
14. Maantieteellisten markkinoiden osalta Euroopan komission päätöksessä on katsottu, että peltolannoitteiden markkinat ovat vähintään Euroopan talousalueen laajuiset.⁶ Kilpailuviraston päätöksessä on puolestaan katsottu, että lannoitemarkkinat ovat korkeintaan Suomen laajuiset.⁷

³ Komission tiedonanto merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta (97/C372/03)

⁴ Asia COMP/M.4730 Yara/Kemira GrowHow, kohta 14 ja siinä viitatuut komission päätökset.

⁵ Kilpailuviraston päätös Kemira Agro Oy:n määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä, dnro 157/61/96.

⁶ Asia COMP/M.4730 Yara/Kemira GrowHow, kohta 21.

⁷ Kilpailuviraston päätös Kemira Agro Oy:n määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä, dnro 157/61/96.

27.10.2017

15. Asian lopputulos huomioiden KKV ei pidä tarpeellisena ottaa täsmällisesti kantaa relevantteihin markkinoihin.

6.2. Määräävä markkina-asema

16. Kilpailulain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan määräävä markkina-asema katsotaan olevan yhdellä tai useammalla elinkeinonharjoittajalla taikka elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä, jolla on koko maassa tai tietyllä alueella yksinoikeus tai muu sellainen määräävä asema tietyillä hyödykemarkkinoilla, että se merkittävästi ohjaa hyödykkeen hintatasoa tai toimitusehtoja taikka vastaavalla muulla tavalla vaikuttaa kilpailuolosuhteisiin tietyllä tuotanto- tai jakeluportaalla.
17. Määräävä markkina-asema on oikeuskäytännössä määritelty yrityksellä olevana taloudellisena vahvuutena, jonka ansiosta yritys pystyy estämään tehokkaan kilpailun säilymisen merkityksellisillä markkinoilla, koska se voi käyttäytyä merkittävässä määrin kilpailijoistaan, asiakkaistaan ja viime kädessä kuluttajista riippumattomasti.⁸ Määräävän aseman arvioinnissa otetaan huomioon markkinoiden kilpailurakenne sekä erityisesti määräävässä asemassa olevan yrityksen ja sen kilpailijoiden markkina-asema, olemassa olevien kilpailijoiden toiminnan laajentuminen, potentiaalisten kilpailijoiden markkinoille tulo ja asiakkaiden tasapainottava neuvotteluvoima.⁹
18. Yaran valmistamien lannoitteiden osuus Suomessa myydyistä lannoitteista on 70-80 prosenttia. Yara on ainoa toimija, joka valmistaa epäorgaanisia lannoitteita Suomessa ja yhtiön valmistamia tuotteita pidetään korkealaatuisina. Lisäksi Yaralla on vakiintuneet yhteistyösuhteet maatalouskeskuksliikkeisiin, joiden jälleenmyyntiverkostot myyvät valtaosan Suomessa myydyistä lannoitteista.
19. KKV:n saamien tietojen mukaan Yaran osuus Suomen lannoitemyynnistä on viimeisten vuosien aikana laskenut, mikä heijastelee lannoitteiden maahantuonnin kasvua. Tästä huolimatta lannoitteita maahantuovien yritysten yhteenlaskettu osuus Suomessa myydyistä lannoitteista on ainoastaan 20 - 30 prosenttia. Kyseinen osuus jakaantuu useamman maahantuojan kesken. Lannoitteiden maahantuontia vaikeuttaa ainakin jossain määrin fosforipitoisia lannoitteita koskevat tiukat kadmiumraja-arvot sekä korkeatypipisten ammoniumnitraattilannoitteiden varastointia koskeva sääntely.
20. Asian lopputulos huomioiden KKV ei pidä tarpeellisena ottaa täsmällisesti kantaa Yaran mahdolliseen määräävään markkina-asemaan.

⁸ Asia 27/76 United Brands Company ja United Brands Continentaal BV v. komissio, kohta 65 ja asia 85/76 Hoffmann-La Roche & Co. AG v. komissio, kohta 38.

⁹ Komission tiedonanto – Ohjeita komission ensisijaisista täytäntöönpanotavoitteista sovellettaessa EY:n perustamissopimuksen 82 artiklaa yritysten määräävän aseman väärinkäyttöön perustuvaan markkinoiden sulkemiseen (2009/C 45/02), kohta 12.

27.10.2017

6.3. Määräävän markkina-aseman väärinkäyttö

6.3.1. Arvioinnin perusteet

21. Kilpailulain 7 §:n mukaan yhden tai useamman elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on kiellettyä. Väärinkäyttöä voi olla erityisesti:
 - 1) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen;
 - 2) tuotannon, markkinoiden tai teknisen kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi;
 - 3) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppanien samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasetelmaan asettavalla tavalla; tai
 - 4) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.
22. Kilpailulain 7 § perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä "SEUT") 102 artiklaan ja sitä on tulkittava yhdenmukaisesti kyseisen artiklan ja sitä koskevan unionin soveltamiskäytännön mukaisesti.
23. Kilpailulain 7 §:n väärinkäyttömuotojen esimerkkiluetteloa ei ole pidettävä tyhjentävänä. Määräävän markkina-aseman väärinkäytön arvioinnissa keskeistä on, mitä vaikutuksia toimivalle kilpailulle määräävässä markkina-asemassa olevan yrityksen menettelyllä on ollut.
24. Määräävä markkina-asema tuo yritykselle erityisvastuun, jonka mukaan määräävässä asemassa olevan yrityksen tulee varmistua siitä, ettei sen toiminta haittaa toimivaa ja vääristymätöntä kilpailua yhteismarkkinoilla. Eri-tyisvastuun soveltamisalaa on tarkasteltava kunkin tapauksen heikentyntä kilpailutilannetta ilmentävien erityisten olosuhteiden valossa.¹⁰ Eri-tyisvastuusta seuraa, että SEUT 102 artiklan soveltamisalaa kuuluu kaikki sellainen määräävässä asemassa olevan yrityksen toiminta, joka voi estää markkinoilla vielä voimassa olevan kilpailuasteen säilymisen ja kehittymisen sen vuoksi, että kyseinen yritys käyttää muita keinoja, kuin niitä joita taloudellisten toimijoiden suoritteisiin perustuvassa normaalissa kilpailussa käytetään.¹¹

¹⁰ Asia 322/81 NV Nederlandsche Banden-Industrie Michelin v. komissio, kohta 57 ja asia C-209/10 Post Danmark A/S v. Konkurrenserådet, kohta 23 sekä siinä viitattu oikeuskäytäntö.

¹¹ Asia C-209/10 Post Danmark A/S v. Konkurrenserådet, kohta 24 sekä siinä viitattu oikeuskäytäntö ja asia C-23/14 Post Danmark A/S v. Konkurrenserådet, kohta 26 sekä siinä viitattu oikeuskäytäntö.

27.10.2017

25. Määräävän markkina-aseman väärinkäytön valvonnan ensisijaisena tavoitteena on suojella tehokasta kilpailuprosessia, ei määräävässä asemassa olevan yrityksen kilpailijoita. Tämän vuoksi kilpailun vastaisen markkinoiden sulkemisen estämiseksi määräävässä asemassa olevan yrityksen menettelytapaan on tarpeen puuttua lähtökohtaisesti vain silloin, kun menettelytapa on haitannut tai voi haitata sellaisten kilpailijoiden toimintaedellytyksiä ja kilpailumahdollisuuksia, joiden katsotaan olevan yhtä tehokkaita kuin määräävässä asemassa oleva yritys.¹²
26. Yritysten asiakkailleen myöntämät alennukset, joilla palkitaan tietynlainen ostokäyttäytyminen, ovat tavanomainen hintakilpailun muoto. Määräävän markkina-aseman väärinkäyttönä pidetään kuitenkin menettelyä, jossa määräävässä markkina-asemassa oleva yhtiö myöntää ostajille alennuksia, jotka ovat omiaan poistamaan tai rajoittamaan ostajan vapautta valita hankintalähteensä, tekemään kilpailijoiden markkinoille pääsystä mahdotonta tai erittäin hankalaa, johtamaan erilaisten ehtojen soveltamiseen samankaltaisiin suorituksiin tai vahvistamaan määräävää markkina-asemaa kilpailua väärillä. Kiellettyjä eivät kuitenkaan ole sellaiset alennukset, jotka perustuvat alennuksen käsittämisen edun oikeuttavaan taloudelliseen suoritukseen tai joille on objektiivinen taloudellinen peruste.¹³
27. Alennuksien mahdollista syrjäyttävää vaikutusta arvioitaessa tulee ottaa huomioon kaikki asiaan liittyvät tekijät ja olosuhteet. Arviossa tulee keskittyä erityisesti alennusten myöntämistä koskeviin kriteereihin ja sääntöihin sekä määräävän markkina-aseman laajuuteen ja markkinoilla vallitseviin erityisiin kilpailuolosuhteisiin, jollaisia voivat muun ohella olla korkeat markkinoille tulon esteet sekä markkinoille luonteenomaiset merkittävät skaala-edut.¹⁴
28. Määräävässä markkina-asemassa olevan yrityksen sopimuskumppaneihinsa kohdistamat sopimusperusteiset velvoitteet ja niihin kohdistuva painostus voivat muodostua erityisen voimakkaiksi, mikäli alennukset myönnetään taannehtivasti siten, että alennuskynnyksen ylittämisestä myönnettävä alennus ulottuu kaikkiin viiteajanjakson ostoihin sen sijaan, että se kohdistuisi pelkästään kynnyksen ylittämisen jälkeen tehtyihin ostoihin.¹⁵ Kaikkiin suhteellisen pitkän viiteajanjakson aikana myytyjen määrien perusteella myönnettyjen alennusten järjestelmiin liittyy ostajan kannalta lisääntyvä paine viiteajanjakson lopulla toteuttaa tarpeellinen määrä hankintoja alennuksen saamiseksi tai välttää ennakoitu tappio ajanjaksolla kokonaisuudessaan.¹⁶

¹² Asia 62/86 AKZO Chemie BV v. komissio, kohta 72, asia T-271/03 Deutsche Telekom AG v. komissio, kohta 194 ja asia C-209/10 Post Danmark A/S v. Konkurrencerådet, kohta 21.

¹³ Asia C-23/14 Post-Danmark A/S v. Konkurrencerådet, kohdat 29 ja 31 sekä niissä viitattu oikeuskäytäntö.

¹⁴ Asia C-23/14 Post-Danmark A/S v. Konkurrencerådet, kohdat 29, 30 ja 39 sekä niissä viitattu oikeuskäytäntö.

¹⁵ Asia C-23/14 Post-Danmark A/S v. Konkurrencerådet, kohdat 32 ja 33 sekä niissä viitattu oikeuskäytäntö.

¹⁶ Asia C-23/14 Post-Danmark A/S v. Konkurrencerådet, kohta 34 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö.

27.10.2017

29. Erittäin suuri markkinaosuus asettaa yrityksen vahvaan asemaan, joka tekee siitä välttämättömän kauppakumppanin ja takaa sille mahdollisuuden toimia muista riippumatta. Tällaisissa olosuhteissa kilpailijoiden on erityisen vaikeaa kilpailla, mikäli määräävässä markkina-asetelmassa oleva yritys soveltaa myynnin kokonaismäärään perustuvia alennuksia.¹⁷
30. Alennusjärjestelmän toteaminen SEUT 102 artiklan vastaiseksi ei edellytä kustannukset alittavan hinnoittelun toteamista eikä niin kutsutun yhtä tehokkaan kilpailijan -testin tekemistä. Kyseiseen testiin on kuitenkin mahdollista turvautua ja se on yksi selvityksissä käytettävä väline, jonka soveltuvuus on riippuvainen tapauksen erityispiirteistä.¹⁸
31. Kilpailulain 7 §:n 1 momentin 3 kohdan ja SEUT 102 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan määräävän markkina-asetelman väärinkäyttöä voi olla erityisesti erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppanien samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasetelmaan asettavalla tavalla.
32. Erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppanien samankaltaisiin suorituksiin ei sellaisenaan ole määräävän markkina-asetelman väärinkäyttöä, vaan menettelyn tulee johtaa joko kilpailijoiden markkinoilta sulkeutumiseen tai kauppakumppaneiden kilpailusuhteen vääristymiseen. Menettely vääristää kauppakumppaneiden kilpailusuhtetta, mikäli se heikentää osan kauppakumppaneiden kilpailuasetelmaa suhteessa toisiin kauppakumppaneihin.¹⁹

6.3.2. Yaran menettelyn arviointi

33. KKV on ensinnäkin selvittänyt, onko Yaran alennus- ja tukijärjestelmä omiaan poistamaan tai rajoittamaan ostajan vapautta valita hankintalähteensä taikka tekemään kilpailevien lannoitevalmistajien markkinoille pääsystä mahdotonta tai erittäin hankalaa. Toiseksi KKV on selvittänyt, ovatko Yaran myyntiehdot omiaan johtamaan erilaisten ehtojen soveltamiseen samankaltaisiin suorituksiin ja kilpailijoiden markkinoilta sulkeutumiseen tai kauppakumppaneiden kilpailusuhteen vääristymiseen.
34. Selvittäessään Yaran alennus- ja tukijärjestelmän vaikutuksia ostajien valinnanvapauteen sekä kilpailijoiden markkinoille pääsyyn KKV on huomioinut alennusten ja tukien myöntämistä koskevat kriteerit ja säännöt sekä Yaran erittäin vahvan markkina-asetelman ja markkinoilla vallitsevat erityiset kilpailuolosuhteet. Lisäksi KKV on tapauksen olosuhteet huomioon ottaen katsonut tarkoituksenmukaiseksi tarkastella Yaran alennus- ja tukijärjestelmän vaikutuksia myös taloustieteellisesti sekä ottaa kyseisen tarkastelun

¹⁷ Asia C-23/14 Post-Danmark A/S v. Konkurrencerådet, kohta 40 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö.

¹⁸ Asia C-23/14 Post-Danmark A/S v. Konkurrencerådet, kohdat 56-61 ja niissä viitattu oikeuskäytäntö.

¹⁹ Asia C-209/10 Post Danmark A/S v. Konkurrencerådet, kohta 30 ja asia C-95/04 P British Airways plc v. komissio, kohdat 143-145.

27.10.2017

perusteella tehtävät havainnot huomioon järjestelmää koskevassa arvioissaan.

35. Osana menettelyn arviointia KKV on tutkinut esimerkiksi Yaran alennusjärjestelmän taannehtivuutta sekä viiteajanjakson pituutta. KKV:n tekemien selvitysten perusteella Yaran järjestelmässä on tiettyjä, toimivan kilpailun kannalta ongelmallisia piirteitä. Tämän lisäksi KKV on ottanut huomioon, että Yaran valmistamien lannoitteiden osuus Suomessa myydyistä lannoitteista vaikuttaisi olevan erittäin korkea, minkä lisäksi tietyt tekijät saattavat KKV:n arvion perusteella vaikeuttaa lannoitteiden maahantuontia.
36. KKV:n selvitysten perusteella lannoitteiden maahantuonti on kuitenkin kasvanut viimeisten vuosien aikana merkittävästi, minkä lisäksi eräs keskusliike on alkanut myydä Yaran valmistamien lannoitteiden lisäksi myös maahantuotuja lannoitteita. Lisäksi KKV:n taloustieteellisen analyysin perusteella Yaran alennusjärjestelmän vaikutukset eivät johtaisi yhtä tehokkaan kilpailijan poissulkeutumiseen.
37. Näin ollen KKV:n arvion mukaan asiassa ei ole saatu näyttöä siitä, että Yaran alennus- ja tukijärjestelmä olisi omiaan poistamaan tai rajoittamaan ostajan vapautta valita hankintalähteensä taikka tekemään kilpailevien lannoitevalmistajien markkinoille pääsystä mahdotonta tai erittäin hankalaa.
38. Yaran alennus- ja tukijärjestelmän mahdollisten ostajien valinnanvapauteen sekä kilpailijoiden markkinoille pääsyyn kohdistuvien vaikutusten lisäksi KKV on selvittänyt, ovatko Yaran myyntiehdot omiaan johtamaan erilaisten ehtojen soveltamiseen samankaltaisiin suorituksiin ja kilpailijoiden markkinoilta sulkeutumiseen tai kauppakumppaneiden kilpailusuhteen vääristymiseen.
39. Mikäli Yaraan yhteydessä ollut potentiaalinen ostaja ei ole ollut kykenevä tai halukas osallistumaan tuotteiden markkinointiin, kehityshankkeisiin ja muuhun mahdolliseen laajempaan yhteistyöhön vastaavalla tavalla kuin keskusliikkeet, Yara on soveltanut erilaisia myyntiehtoja kuin suhteessa keskusliikkeisiin. Tällaisille toimijoille tehdyt tarjoukset eivät ole sisältäneet kustannusperusteisia tukia ja niille mahdollisesti myönnetyt muut alennukset ovat saattaneet poiketa keskusliikkeille myönnetyistä alennuksista.
40. Yaran lannoitteiden tukku- ja jälleenmyynnin lisäksi keskusliikkeet osallistuvat Yaran tuotteiden kehittämiseen ja markkinointiin. Lisäksi Yaran ja keskusliikkeiden välinen yhteistyö on luonteeltaan pitkäaikaista ja säännöllistä, kun taas muiden Yaraan yhteydessä olleiden potentiaalisten ostajien tarjouspyynnöt ovat olleet kertaluonteisia käsittäen ainoastaan tarjouspyynnössä yksilöidyn lannoite-erän hankinnan. KKV:n näkemyksen mukaan Yaran on mahdollista ottaa myyntiehdoissaan huomioon mahdolliset erot eri ostajien ja Yaran välisessä yhteistyössä ja yhteistyön laajuudessa. Tällaiset erot voivat koskea muun ohella yhteistyön käsittämiä ostajien toi-

27.10.2017

menpiteitä, jotka hyödyttävät Yaraa esimerkiksi vähentämällä sille syntyviä kustannuksia tai lisäämällä sen tuotteiden kysyntää.

41. Yaran toimittamien tietojen perusteella Yara soveltaa yhtäläisiä ehtoja sellaisiin lannoitteiden ostajiin, joiden kanssa harjoitettu yhteistyö ja yhteistyön laajuus vastaavat riittävässä määrin toisiaan. Yara on myös ilmoittanut KKV:lle neuvottelevansa potentiaalisten ostajien kanssa vilpittömässä mielessä näiden kanssa harjoitettavasta yhteistyöstä ja sen laajuudesta sekä sovellettavista myyntiehdoista.
42. Lisäksi KKV on ottanut arviossaan huomioon, että viraston tiedossa olevat eroavaisuudet Yaran myyntiehdoissa – erityisesti myyntihinnoissa – suhteessa erilaisiin yhteistyömuotoihin noudattaviin asiakkaisiin ovat pääasiassa suhteellisen vähäiset.
43. Näin ollen KKV:n arvion mukaan asiassa ei ole saatu näyttöä, että Yaran myyntiehdot olisivat syrjiviä siten, että ne olisivat omiaan johtamaan erilaisien ehtojen soveltamiseen samankaltaisiin suorituksiin ja kilpailijoiden markkinoilta sulkeutumiseen tai kauppakumppaneiden kilpailusuhteen vääristymiseen.

7. Johtopäätökset

44. KKV:n asiaa koskevan arvion mukaan asiassa ei ole saatu näyttöä, että Yaran menettelyt johtaisivat kilpailun rajoittumiseen. Edellä todettu huomioden KKV katsoo, että asiassa ei ole tarpeen ryhtyä jatkotoimenpiteisiin. KKV poistaa asian käsittelystä.
45. KKV voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi, mikäli se saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä asiassa käsitellyn toiminnan olevan kilpailulain vastaista.

8. Sovelletut säännökset

Kilpailulaki 4 §, 7 § ja 31 §.

9. Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n perusteella siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

27.10.2017

10. Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antavat apulaisjohtaja Valtteri Virtanen (puhelin 029 505 3621) ja tutkija Riku Buri (puhelin 029 505 3717). Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Apulaisjohtaja Valtteri Virtanen

Tutkija Riku Buri